

nalt selvstyre „under statens tilsyn“ leder tanken i retning af tilsyn fra regeringens side og ikke i retning af et tilsyn fra folketinget ved dets ombudsmand. Et ombudsmandstilsyn med kommunerne vil i forhold til de her i landet hidtil kendte former for tilsyn med kommunerne fremtræde som en principiel nydannelse, som naturligt burde være nævnt i grundloven i forbindelse med indførelse af ombudsmandsinstitutionen i statsforvaltningen; manglen af en sådan særlig omtale leder snarest til den modsætningslutning fra grundlovens § 55, at ombudsmanden ikke kan befatte sig med kommunernes forvaltning.

2) Imidlertid gør ombudsmanden gældende, at der er et meget kraftigt, reelt behov for gennemførelse af en sådan kontrol, og han henviser i denne forbindelse dels til de henvendelser, han har fået fra enkeltpersoner rundt om i landet, dels til pressens holdning, ligesom han peger på den i Sverige og Finland stedfundne udvikling.

Herom bemærkes følgende:

For så vidt der til støtte for indførelse af en ombudsmandskontrol med danske kommuner henvises til forholdene i udlandet, bør man have i erindring, at en ombudsmandsinstitution uden for Danmark overhovedet kun kendes i Sverige samt Finland, der i mangt og meget har opbygget sit administrative system efter svensk forbillede. Men selv i Sverige har man ikke dristet sig til at tage skridtet fuldt ud, idet man ved den netop stedfundne udvidelse fra statstjenesten til kommunerne af den mere end århundredgamle ombudsmandstilsynsordning ikke har udstrakt tilsynet til at omfatte kommunalbestyrelsesmedlemmerne i deres egenskab af besluttende. At man har haft betænkeligheder selv ved en sådan begrænset overførelse af ombudsmandskontrollen på det kommunale område, finder tydeligt udtryk deri, at det pålægges ombudsmanden at vise varsomhed og tage særlige hensyn til det kommunale styres særegenheder, således at han i modsætning til, hvad der gælder på det statslige område, stilles meget frit med hensyn til, hvilke kommunale spørgsmål han overhovedet vil tage sig af. Betænkelighederne er også kommet til orde fra kommunal side, idet de svenske kommunale organisationer har gjort

gældende, at der ikke i Sverige var noget behov for udvidelse af ombudsmandsinstitutionen til det kommunale område.

De danske kommunale organisationer må ligeledes for deres vedkommende nære betænkeligheder ved på indeværende tidspunkt at udvide folketingets ombudsmands funktionsområde til det kommunale felt og finder ikke, at de argumenter, der er anført for en sådan reform, er tungtvejende. For så vidt ombudsmanden peger på, at 171 klagere i henvendelser til ham har klaget over kommunale anliggender, finder man det ikke uberettiget at gøre gældende, at i hvert fald kun en nøjere undersøgelse af, hvem der har klaget, hvad der er klaget over, samt i hvilket omfang de normale rekursmuligheder har været udnyttet, vil kunne give et finderpeg om, hvorvidt det foreliggende lader formode, at der er så stort et reelt behov for reformen, at den bør virkeliggøres; det bør heller ikke overses, at et meget stort antal af de til ombudsmanden indgående klager som bekendt er ubegrundede.

Efter de kommunale organisationers opfattelse er det kommunale styre i forvejen under tilstrækkelig kontrol.

I kommunalforvaltningen påhviler ansvaret for forvaltningens rigtighed — også i forhold til den enkelte borger — efter gældende dansk kommunallovgivning altid de af den lokale befolkning valgte tillidsmænd, der ved valgperiodens udløb må have deres mandat bekræftet af vælgerne. Allerede heri ligger en betydningsfuld, generel garanti for, at den kommunale administration røgtes på forsvarlig måde.

Dernæst er det kommunale styre i dag på alle væsentlige områder under kritik fra statsmyndigheder, fra kommunernes egne organer og fra kommunernes beboere. De danske kommuner står under almindeligt tilsyn af indenrigsministeriet, for sognekommunernes vedkommende i første instans af amtsrådet, jfr. købstadkommunallovens § 30 og landkommunallovens §§ 31 og 32. Derudover føres der af de enkelte fagministerier på deres respektive områder i udstrakt grad tilsyn med den kommunale forvaltning, enten derved at myndighederne selv griber ind i de enkelte sager eller derved, at sager tages op til behandling efter klage. Man fremhæver, at medens en ombudsmand kun